

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง

Factors Affecting Risk Behaviors of Higher Education Students in the Lower Northeastern Region

สมบุญ ตันยะ*

Somboon Tanya

กิตติ วงษ์ขวาลิตกุล**

Kitti Vongchavalitkul

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีปีการศึกษา 2559 ในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างจำนวน 877 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วัดพฤติกรรมเสี่ยงใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งเสพติด ด้านเพศ ด้านการพนัน ด้านการดูแลสุขภาพและการเรียน และวัดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาใน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เกินไป ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา แบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าความเชื่อมั่นรายด้านอยู่ระหว่าง 0.642-0.911 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) พฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเสี่ยงในระดับปานกลาง 1 ด้าน ระดับน้อย 5 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมเสี่ยงสูงสุดคือ ด้านการดูแลสุขภาพ รองลงมา เป็นด้านการเรียน ด้านความปลอดภัย และด้านเพศ ตามลำดับ 2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ระดับปานกลาง 2 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สัมพันธภาพในครอบครัว รองลงมาเป็นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย 3) ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว สามารถร่วมกันพยากรณ์ ความแปรปรวนของพฤติกรรมเสี่ยงในภาพรวมได้ร้อยละ 16.9 โดยตัวแปรพยากรณ์ที่มีอำนาจในการพยากรณ์สูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เกินไป ส่วนตัวแปรพยากรณ์อื่นๆ มีอำนาจในการพยากรณ์น้อยมาก โดยมีสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนมาตรฐานดังนี้ $Zrisk' = 0.360^{**}(sup) + 0.109^{**}(care) - 0.045(moti) + 0.035(envi) - 0.028(study) - 0.017(value) - 0.006(rela)$

คำสำคัญ : ปัจจัย / พฤติกรรมเสี่ยง / นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

*อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

**อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the risk behaviors of higher education students studying in the Lower Northeastern region. In addition, factors related to risk behaviors and factors affecting risk behaviors of higher education students in the Lower Northeastern region were examined. The research samples used in this study were 877 undergraduate students studying in the academic year 2016 in the Lower Northeastern region. Multi-stage sampling method was employed. The research instrument used to collect the data was a five-point rating scale questionnaire which assessed risk behavior in 6 aspects namely; ‘safety’, ‘addictive substance’, ‘sex’, ‘gambling’, ‘health care’, and ‘studying’ as well as assessed factors related to students’ risk behaviors in 7 aspects namely; ‘self-worth’, ‘achievement motivation’, ‘family relationship’, ‘parenting abandonment’, ‘excessively careful parenting’, ‘school atmosphere’, and ‘school environment’. The reliability of the whole questionnaire was within the range of 0.80-1.00. The reliability by aspects was within the range of 0.642-0.911. The statistical methods used to analyze the data were standard deviation and Multiple Regression Analysis. The results were as follows. 1) The students’ risk behavior in overall was in a low level. When considering by aspect, the results revealed that 1 aspect was in a moderate level and 5 aspects were a low level. The aspect with highest mean score was ‘health care’, followed by ‘studying’, ‘safety’ and ‘sex’ respectively. 2) Factors related to risk behaviors of students were in a high level in 5 aspects, moderate level in 2 aspects. The aspect with the highest mean score was ‘family relationship’, followed by ‘achievement motivation’. The aspect with lowest mean score was ‘parenting abandonment’. 3) All 7 predictive variables can be predicted together. The variance of overall risk behaviors was 16.9%. The predictive variables with the highest predictive power at the significant level of 0.01 were ‘parental abandonment’, and ‘excessively careful parenting’. Other predictive variables had low predictive power. The predictive equation was in the form of standard score as follows. $Zrisk' = 0.360^{**}(sup)+0.109^{**}(care)-0.045(moti)+0.035(envi)-0.028(study)-0.017(value)-0.006(rela)$

Keywords : Factors / Risk Behaviors / Higher Education Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ เนื่องจากความอยู่รอดของประเทศขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากร กระบวนการจัดการศึกษาในทุกระดับต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เป็นการวางรากฐานการพัฒนาชีวิตจากแรกเกิดเรื่อยไปให้สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สามารถเป็นกำลังสำคัญที่ช่วยพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาในระดับที่สำคัญเนื่องจากการศึกษาที่เตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพ สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ผลิตกำลังคนที่มีศักยภาพเข้าสู่สังคม เพื่อเป็นผู้นำรุ่นใหม่และ

เป็นกำลังสำคัญของประเทศ โดยต้องพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพและความสามารถตามความต้องการของสังคม สำหรับประเทศไทยการได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ประสงค์จะแสวงหาอาชีพในอนาคต ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงตลาดแรงงานในปัจจุบันแล้วจะเห็นได้ว่าหลายองค์กรได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานโดยกำหนดวุฒิการศึกษาขั้นต่ำไว้ว่า จะต้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจึงจะมีสิทธิสมัครเข้าทำงานในองค์กรนั้นๆ ได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้นักเรียนที่จบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาและระดับอนุปริญญาจากสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน มุ่งเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อเรียนต่อให้จบปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี (Tanya, et al., 2008)

นักศึกษาระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 17-25 ปี เป็นช่วงอายุวัยรุ่นตอนปลายจนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ซึ่งเป็นผลจากการเจริญเติบโตและการพัฒนาการจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นเริ่มสนใจตนเอง สนใจสิ่งแปลกใหม่ตลอดจนสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีความอยากรู้อยากเห็น ต้องการเป็นอิสระจากผู้ใหญ่ ประกอบกับในยุคสมัยแห่งโลกไร้พรมแดนอย่างปัจจุบัน สังคมที่เน้นความสำคัญทางวัตถุมากกว่าความสุขทางใจ โอกาสที่วัยรุ่นจะประพฤติตามกระแสสังคมโดยขาดการไตร่ตรองจึงมีมาก นักศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วไปมักมีปัญหาต่างๆ มากมายและคล้ายคลึงกัน ทั้งปัญหาทางการเรียน การใช้ชีวิตในสถานศึกษา การปรับตัว การทำกิจกรรม การใช้จ่าย ตลอดจนการมีพฤติกรรมเสี่ยงในด้านต่างๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิต

พฤติกรรมเสี่ยง คือ พฤติกรรมที่นำมาหรือเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิต ทำให้ร่างกายเป็นอันตรายขาดโอกาสในการพัฒนาตามปกติ วัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงมากเนื่องจากต้องการความสนุกสนาน ตื่นเต้น ทำหาย อยากรู้อยากเห็นอยากลอง พฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่นมีหลายลักษณะ เช่น พฤติกรรมเสี่ยงต่ออุบัติเหตุ พฤติกรรมความรุนแรง การติดยาเสพติด และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เป็นต้น สาเหตุพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น เกิดจากปัจจัยทางจิตใจและสังคม ได้แก่ ขาดความรู้และทักษะที่จำเป็น ขาดความตระหนักและจริงจังต่อการป้องกันตนเอง ขาดการควบคุมตนเอง ขาดวิธีการทำให้ตนเองมีความสุข มีปัญหาทางจิตใจ อารมณ์ รวมทั้งอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ทศนคติและแบบอย่างของครอบครัว ความเป็นสุขของครอบครัว อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ความต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและสังคมค่านิยมทางวัตถุและการเลียนแบบ (Ketman, 2012)

สถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ได้แก่ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น มหาวิทยาลัยราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ วิทยาลัยชุมชนยโสธร มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล วิทยาลัยนครราชสีมา วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา และวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ สถาบันการศึกษาเหล่านี้ให้บริการด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพคนทุกระดับต่างๆ ตอบสนองความต้องการของสังคมในระบบเศรษฐกิจ สังคมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในปีหนึ่งๆ มีผู้เข้าศึกษาและจบการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ เป็นจำนวนมาก นักศึกษาเหล่านี้ส่วนมากมาจากครอบครัวเกษตรกร มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบท เมื่อเข้าศึกษาในเมือง อยู่ห่างไกลครอบครัวและได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างไปจากที่เคยพบเมื่อเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โอกาสที่นักศึกษาจะหลงดำเนินชีวิต ไปตามกระแสสังคมจึงมีมาก นักศึกษาจะสามารถ

ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข มีความปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี จำเป็นต้องมีความสามารถในการปรับตัว รู้เท่าทันสังคม เลือกที่จะรับสิ่งดี และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีที่จะก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองและสังคมได้ จึงสมควรมีการศึกษาถึงพฤติกรรมเสี่ยง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการหาทางลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษา ซึ่งจะทำให้บัณฑิตที่จบการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ทำประโยชน์ให้สังคมและประเทศชาติได้อย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

สมมุติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยง ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างอย่างน้อยหนึ่งปัจจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเพศ ด้านการพนัน ด้านการดูแลสุขภาพ และด้านการเรียน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษา 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เกินไป ด้านบรรยากาศในการเรียนและ ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 17 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2559 ในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จำนวน 900 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Taro Yamane กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม วัดพฤติกรรมเสี่ยงและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบจำนวน 4 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับ เพศ สถานที่พักขณะศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา และประเภทของสถาบันที่ศึกษา

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 70 ข้อ วัดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาใน 7 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ ได้แก่ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านแรงจูงใจ

ไฝ่สัมฤทธิ์ ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เกินไป ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 พฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 30 ข้อ วัดพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษา 6 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งเสพติด ด้านเพศ ด้านการพนัน ด้านการดูแลสุขภาพ และด้านการเรียน

แบบสอบถาม มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นรายด้านอยู่ระหว่าง 0.642-0.911

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 877 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.44 ของกลุ่มตัวอย่าง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับน้อย 5 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการดูแลสุขภาพ รองลงมาเป็นด้านการเรียน ด้านความปลอดภัย และด้านเพศ ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ระดับปานกลาง 2 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว รองลงมาเป็นด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง และด้านบรรยากาศในการเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

3. ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเสี่ยงในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในระดับปานกลาง ($R = .411$) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.169 ($R^2 = 0.169$) แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว สามารถร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเสี่ยงในภาพรวมได้ร้อยละ 16.9 โดยตัวแปรพยากรณ์ที่มีอำนาจในการพยากรณ์สูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย รองลงมาคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เกินไป ส่วนตัวแปรพยากรณ์อื่นๆ มีอำนาจในการพยากรณ์น้อยมากและไม่มีความสำคัญทางสถิติ โดยสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐานดังนี้

$$Zrisk' = 0.360^{**}(sup) + 0.109^{**}(care) - 0.045(moti) + 0.035(envi) - 0.028(study) - 0.017(value) - 0.006(rela)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. พฤติกรรมเสี่ยง

1.1 พฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาซึ่งประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยครอบครัวและปัจจัยสังคม (Apiwattanalangkarn, 2014) ของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีสภาพที่ไม่ทำให้ นักศึกษามี

พฤติกรรมเสี่ยง โดยปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ นักศึกษาพบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อนักศึกษามีความรู้สึกว่าตนเป็นคนที่มีคุณค่า มีความหมาย มีสิ่งที่ติดอยู่ ภายใน มีความพึงพอใจในตนเอง รักตนเอง มีความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ให้ประสบความสำเร็จ ล่วงด้วยดี ย่อมทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองและผู้อื่นน้อย ประกอบกับปัจจัยด้าน ครอบครัว พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก ในขณะที่การอบรมเลี้ยงดูซึ่งอาจส่งผล ต่อพฤติกรรมเสี่ยง ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เกินไป อยู่ใน ระดับปานกลาง นอกจากนี้ปัจจัยสังคมของนักศึกษายังอยู่ในทิศทางที่ดีด้วย โดยมีบรรยากาศในการเรียนและ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ปัจจัยเหล่านี้ทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tanya, et al. (2008) ที่ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมเสี่ยงของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมเสี่ยงโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

1.2 พฤติกรรมเสี่ยงด้านการดูแลสุขภาพของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับปานกลาง โดยไม่ค่อยได้รับประทานอาหารเช้าและใช้เวลาว่างในการเล่น เล่นโซเชียลมีเดีย มากกว่าการออกกำลังกาย ซึ่งเป็นเพราะว่านักศึกษาส่วนมาก (ร้อยละ 77.3) ไม่ได้พักอาศัยกับบิดามารดา แต่พักอาศัยบ้านเช่า หอพักต้อง ดูแลรับผิดชอบตนเองไม่มีผู้ดูแลจัดการอาหารการกินให้ ประกอบกับปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและ สามารถเข้าถึงได้ง่าย ทำให้นักศึกษาขาดการดูแลสุขภาพของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tanya, et al. (2008) ที่พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านสุขภาพและด้านการเรียน สูงสุดและอยู่ในระดับปานกลาง Boonrod (2000) พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครมี พฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารสูง โดยรับประทานอาหารเช้าไม่เป็นเวลา Khiaoyoo (2003) พบว่า นักศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดเพชรบุรี มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านการบริโภคอาหารโดยการรับประทานอาหารเช้า ไม่เป็นเวลาร้อยละ 40.5 ไม่เคยออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละอย่างน้อย 30 นาที ร้อยละ 62.0 และ Euaphantaseth & Tanwattanukul (2004) พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ร้อยละ 38.0 ไม่มีการ ออกกำลังกายเป็นประจำและ Somsri (1998) พบว่าวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรม เสี่ยงต่อสุขภาพด้านการรับประทานอาหารเช้าและการออกกำลังกายอยู่ในระดับเสี่ยงมากร้อยละ 69.6 และ 64.8 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยง

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ปานกลาง 2 ด้านโดยด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านสัมพันธภาพในครอบครัว รองลงมาเป็นด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดคือการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ทั้งนี้เนื่องมาจากการศึกษาระดับอุดมศึกษาไม่ใช่การศึกษาภาค บังคับ เป็นการศึกษาที่ผู้เรียนเรียนด้วยความสมัครใจ เรียนอย่างมีจุดหมายที่จะนำไปสู่การประกอบอาชีพใน อนาคต การที่นักศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาเอง นอกจากนี้ใน การเรียนระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวทางด้านกำลังใจและกำลังใจ สัมพันธภาพในครอบครัวที่ดี ซึ่งหมายถึง ความรัก ความเข้าใจ ความผูกพัน ที่สมาชิกในครอบครัวมีให้ต่อกัน ความแน่นแฟ้นของระบบครอบครัวก่อให้เกิดการเกื้อกูลและช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก (Sombat, 2006) จึงทำให้นักศึกษาได้เข้ามาศึกษาอยู่ในระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chidmongkhon & Bariban (2012) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษายาบาล

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี ที่พบว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับดีและมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยง

ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สัมพันธภาพในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เกินไป บรรยากาศในการเรียนและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สามารถร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของพฤติกรรมเสี่ยงในภาพรวมได้ร้อยละ 16.9 โดยตัวแปรพยากรณ์ที่มีอำนาจในการพยากรณ์สูงสุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เกินไป ส่วนตัวแปรพยากรณ์อื่นๆ มีอำนาจในการพยากรณ์น้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากครอบครัวเป็นบริบททางสังคมที่สำคัญที่สุดต่อพัฒนาการของวัยรุ่นและส่งผลระยะยาวไปตลอดชีวิต (Apiwattanalangkarn, 2014) ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การอบรมเลี้ยงดู ที่ทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยง ได้แก่ ทอดทิ้ง ทารุณ ก้าวร้าว รุนแรง ไม่สม่ำเสมอ ตามใจมากเกินไป ขาดกฎเกณฑ์ (Phoonkham, et al, 2010) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ไม่ค่อยสนใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของลูก ปล่อยให้เด็กมีอิสระมากเกินไป ยอมให้เด็กทำตามใจ ไม่เคยชี้แนวทางที่ถูกต้องให้ ทำให้เป็นเด็กที่ขาดเหตุผล ไม่เชื่อฟังใครแล้วมักมีอารมณ์ฉุนเฉียว โกรธง่าย ก้าวร้าว ไม่ค่อยมีเหตุผล ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนและต่อสังคม ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เกินไป เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่คอยเอาใจใส่ ปกป้องคุ้มครองช่วยเหลือเด็กมากเกินไป เด็กไม่เคยได้รับความลำบาก ไม่มีโอกาสได้เรียนรู้พึ่งพาตัวเอง เมื่อโตขึ้นเด็กจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ทำให้ไม่มุ่งมั่นในการเรียน (Horadal & Jitisathain, 2015) นอกจากนั้นนักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่เกินไป เมื่อต้องออกมาสู่สังคมภายนอกอยู่ห่างไกลครอบครัว มาอยู่หอพัก เป็นอิสระจากการควบคุมดูแลของพ่อแม่ ผู้ปกครอง โอกาสที่จะมีพฤติกรรมไปตามกระแสสังคมเป็นไปได้ง่าย จึงส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงในด้านต่างๆ ได้ง่ายเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Smoraphum (2011) ที่ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุและแนวทางการป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มี 1 ปัจจัย ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว Sukseang, ThammaCharoen & Sangkhaphan (2015) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงการใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ Sornsri (1998) ได้ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะของครอบครัวที่ต่างกันมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถาบันการศึกษาควรมีโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมการดูแลสุขภาพของนักศึกษาโดยส่งเสริมให้มีการออกกำลังกาย การรับประทานอาหารที่มีสารอาหารครบถ้วน ครบทุกมื้อ การลดละเลิกอาหารที่ไม่มีประโยชน์และอาหารที่มีรสจัด เป็นต้น
2. สถาบันการศึกษาควรให้คำแนะนำในการเลือกที่พักขณะศึกษาของนักศึกษา ที่จะทำให้นักศึกษามีโอกาสเกิดพฤติกรรมเสี่ยงได้น้อยลง รวมทั้งแนวทางในการป้องกันการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาเมื่อจำเป็นต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงได้ง่าย

3. สถาบันการศึกษาควรจัดให้มีกิจกรรมพบกับผู้ปกครองของนักศึกษา เพื่อร่วมกันหาแนวทางป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษา รวมทั้งสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับนักศึกษาที่มีสาเหตุมาจากการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่ถูกต้องวิธี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงและสาเหตุของพฤติกรรมเสี่ยงในแต่ละด้านของนักศึกษาอย่างเจาะลึกโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบกัน

2. ควรมีการศึกษาถึงแนวทางการลดพฤติกรรมเสี่ยงของนักศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา ผู้ปกครองและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

3. ควรมีการศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา สถาบันการศึกษา ครอบครัวและสังคม อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงในด้านต่างๆ ของนักศึกษา

4. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและจิตลักษณะอื่นๆ ของนักศึกษา

References

- Apiwattanalangkarn, K. (2014, September). Risk Behaviors of Adolescents. **Journal of Human Ecology** (special edition), 65-70.
- Boonrod, L. (2000). **The Study of Health Behaviors of Lower High School Students in Schools under the Department of General Education**. Master of Education's Thesis Chulalongkorn University.
- Chidmongkhon, R. & Bariban, B. (2012, January-April). Factors Affecting Achievement Motivation of Students at Boromarajonani College of Nursing. **Journal of Nursing, Ministry of Public Health**, 22(1), 98-100.
- Euaphantaseth, R. & Tanwattanakul, W. (2004, April-June). Attitudes and Health Behaviors of Students in the Field of Humanities and Social Sciences, Chiang Mai University. **Journal of Health Promotion and Environmental Health**, 27(2), 42-54.
- Horadal, A. & Jitisathain, C. (2015). Factors Affecting the Development and Learning of Pre-school Students. In **the instructional materials, Development and Learning of Pre-school Students**. Nonthaburi : Sukhothai Thammathirat Open University.
- Ketman, P. (2012). **Risk Behaviors in Adolescents**. [Online]. Available : www.psyclin.co.th. [2017, May 11].
- Khiaoyoo, T. (2003). **Risk Behavior of Upper High School Students**. Public Health Master's Thesis, Khon Kaen University.
- Phoonkham, Y., et al. (2010). **Health Promotion, Risk Behaviors and Youth Health Problems**. Bangkok : Department of Health, Ministry of Public Health.
- Smoraphum, C. (2011). **Causal Factors and the Prevention of Drinking Behaviors of Adolescent Students in Northeast of Thailand**. Doctoral Dissertation, Burapha University.

Sombat, L. (2006). **Elderly Care in the Current Family Project**. Bangkok : Mister Copy.

Sornsri, C. (1998). **The Study of Risk Behaviors among Adolescents in Secondary Schools**.
Nursing Science Master's Thesis. Mahidol University.

Sukseang, S, ThammaCharoen, R. & Sangkhaphan, J. (2015). **Factors Influencing Risk Behaviors of Using Substance Abuse. Lower Secondary School Students in Songkhla Province**. Songkhla : Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University.

Tanya, S., et al. (2008). **Emotional Intelligence and Risk Behavior of Students**.
Nakhon Ratchasima : Nakhon Ratchasima Rajabhat University.